

KOCHAM TEATR

SCENARIUSZE ZAJĘĆ

ZESZYT 48

WOJCIECH KOBRZYŃSKI

CZARODZIEJE

Szczecin

2016

Skład i opracowanie: Paweł Wójcik

Wydawca:
TEATR LALEK „PLECIUGA”
Pl. Teatralny 1
71-405 Szczecin
tel.: 91/44 55 100

TEATR LALEK „PLECIUGA”

zaprasza widzów:

- **na przedstawienia dla dzieci, młodzieży i dorosłych;**
- **do lektury gazetki teatralnej „Gabit”;**
- **na lekcje teatralne**
- W trakcie 45 minutowego spotkania z aktorem po spektaklu można zapoznać się z niektórymi tajnikami jego pracy na scenie, zajrzeć w teatralne kulisy, zdobyć podstawową wiedzę o technikach lalkowych.
- **na warsztaty teatralne dla grup zorganizowanych**
 - Jeżeli chcecie poznać magiczny świat teatru, odkryć tajemnice warsztatu scenicznego, nauczyć się pracy z głosem i ciałem, zdobyć praktyczne umiejętności tworzenia lalek i elementów scenografii, zapraszamy.
 - Zainteresowanych nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych prosimy o kontakt telefoniczny (91/44 55 114) lub mailowy(educacja@pleciuga.pl) z Magdaleną Bogusławską.
- **na warsztaty teatralne dla nauczycieli.**

Zeszyty metodyczne dostępne są w Biurze Obsługi Widzów

www.pleciuga.pl

Teatr Lalek „Pleciuga”

pl. Teatralny 1

71- 405 Szczecin

tel./fax.: 91/ 433 58 04

91/44 55 114

Szczecin, 2016

	Tarczę zegara można podzielić linią prostą na dwie części tak, by suma liczb oznaczających godziny w każdej z nich były jednakowe.	Wśród liczb wskazujących na zegarku godziny (od 0 do 23) jest 10 liczb pierwszych.
Milion sekund to prawie 13 dni.		Wskazówka minutowa porusza się 12 razy szybciej niż wskazówka godzinowa.
Stary zegar spóźnia się 8 minut na dobę, czyli 1 minutę na 4 godziny.		Zegar spóźnia się o 2 minuty na godzinę. Jego opóźnienie wyniesie godzinę za 20 godzin.
Między 00:01 a 23:59 zegar pokazuje czas jednakowo czytany z lewej i z prawej strony (np.15:51) 15 razy.	

WOJCIECH KOBRZYŃSKI

CZARODZIEJE

Spis treści:

WSTĘP	4
W KRAINIE MAGII I CZARÓW	6
MATEMATYCZNE CZARY – MARY	10
CZY MAM WPŁYW NA TO, ABY ZMIENIAĆ ŚWIAT NA LEPSZY	13
ŚWIAT KRÓLA MACIUSIA PIERWSZEGO	24
WSZYSCY JESTEŚMY CZARODZIEJAMI!	27
MALI CZARODZIEJE BOHATERAMI PLAKATU.	30
WIELKIE I MAŁE PROBLEMY BOHATERÓW	32
MATEMATYKA ZEGARA.....	35

WSTĘP

Dzieci - to przyszli ludzie. Więc dopiero będą, więc jakby ich jeszcze nie było.

A przecież jesteśmy: żyjemy, czujemy, cierpimy.

Janusz Korczak

Wszyscy wiedzą, że dwa razy dwa to jest cztery. Czy jesteśmy w Polsce, czy w Afryce, czy nawet na Księżycu, to się nie zmienia. Ale czy na pewno? Może wystarczy troszkę magii wymieszać z wyobraźnią i dodać do tego dziecięcą wizję świata... Niewielu dorosłych jest w stanie zaakceptować taki sposób myślenia, jednak od czasu do czasu zdarza się, że ktoś próbuje dzieci zrozumieć.

Janusz Korczak, pedagog, pisarz i lekarz, rozpoczął walkę o prawa młodego człowieka. Do ostatniej chwili swojego życia pozostał oddany dzieciom i ich sprawie. Wiedział, że inni dorośli mogą o to nie zadbać, ponieważ są zbyt zajęci sobą. Bohaterowie w utworach Korczaka to istoty zagubione w świecie źle urządzonym i równie źle rządzonym, niedopasowanym do ich potrzeb. Chcą, żeby ktoś uwzględnił ich pragnienia i zainteresowania, żeby ktoś w końcu potraktował je poważnie.

W spektaklu „Czarodzieje” Król Maciuś I spotyka się z Kajtusem Czarodziejem. Kajtuś pokazuje nam bajkowy świat jak z kreskówek Disneya, gdzie wszystko jest możliwe – domy i samochody latają, czas płynie zupełnie inaczej niż w rzeczywistości. Maciuś z kolei próbuje przeprowadzić reformy, by dzieciom żyło się lepiej. Chce pokoju na całym świecie, niestety, w realizacji swoich koncepcji pozostaje osamotniony.

Dzieci, które miały odwagę zmieniać świat, wylądowały na bezludnej wyspie. „Dorosły” system je odrzucił. To znaczy, że już nic się nie da zrobić? Niekoniecznie. Spektakl pozostawia nadzieję w postaci nauczyciela, który zmienił sposób myślenia, dał się wciągnąć w magiczną wizję świata. Matematyka przestała być jednoznaczna. Okazało się, że aby zrozumieć naukę, potrzebna jest wyobraźnia. Na scenie padają ważne słowa – sama wiedza nie ma wartości, jeśli nie występuje w parze z mądrością. Istotna jest też tolerancja. Pamiętajmy o tym

BRAK DECYZJI		BRAK WIEDZY
---------------------	--	--------------------

Załącznik nr 4 – przykładowe karty

Wskazówka minutowa w ciągu kwadransa obróci się o 90°.	Wskazówka godzinowa w ciągu godziny obróci się o 60°.
Duża i mała wskazówka o godzinie 10^{00} tworzą kąt 30° lub 330°.	Wskazówki zegara o godzinie 17^{00} tworzą kąt wklęsły 210°.

Zegar atomowy	Zegarek na rękę
<i>1949 to wiek</i>	<i>1919 to wiek</i>
Chronometr	Zegar elektryczny
<i>1759 to wiek</i>	<i>1839 to wiek</i>

Załącznik nr 3

PRAWDA		FAŁSZ
	KARTY	

w relacjach z młodymi ludźmi. Może i my, po wizycie w „Pleciudze”, odkryjemy w sobie dziecko na nowo...

Lidia Wasilewska - nauczycielka języka polskiego

w Szkole Podstawowej nr 54 im. Janusza Korczaka w Szczecinie

W KRAINIE MAGII I CZARÓW

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS 2-3 SZKOŁY PODSTAWOWEJ PRZED OBEJRZENIEM PRZEDSTAWIENIA PT. „CZARODZIEJE” W TEATRZE LALEK „PLECIUGA”

Temat: W krainie magii i czarów.

Cele ogólne:

- integracja grupy
- rozwijanie wyobraźni i kreatywności dzieci
- doskonalenie umiejętności manualnych

Cele szczegółowe / uczeń:

- rozwija poczucie rytmu i bawi się przy muzyce
- opisuje wygląd i określa cechy czarodzieja (rozdzieli elementy części mowy - przymiotniki)
- układa i zapisuje zdania o mocy czarodziejkiej różdżki
- wykonuje czapkę czarodzieja w kształcie stożka i różdżkę (wycina, klei, łączy papier techniczny)
- układa rymowanki

Środki i pomoce dydaktyczne:

- nagranie utworu „Dziadek do orzechów” Piotra Czajkowskiego (fragment suitu op. 71a)
- elementy ubrania i rekwizyty dla czarodzieja (np. peleryna, czapka, szal, okulary, pałeczka)

Załącznik nr 2

Klepsydry	Zegar słoneczny
<i>ok. 1500 p.n.e. to wiek</i>	<i>ok. 2500 p.n.e. to wiek</i>
Zegar wodny	Zegar ogniowy
<i>ok. 1400 p.n.e. to wiek</i>	<i>ok. 2000 p.n.e. to wiek</i>
Zegar z napędem sprężynowym	Zegarek kieszonkowy
<i>ok. 1450 to wiek</i>	<i>1510 to wiek</i>
Zegar wahadłowy	Zegar kwarcowy
<i>1656 to wiek</i>	<i>1929 to wiek</i>
Zegar z kukułką	Stoper
<i>ok. 1730 to wiek</i>	<i>1843 to wiek</i>

3	10
Zegar wahadłowy	Zegar kwarcowy
4	11
Zegar z kukułką	Stoper
5	12
Zegar atomowy	Zegarek na rękę
6	13
Chronometr	Zegar elektryczny
7	14

- arkusze szarego papieru i pisaki
- długie paski białego papieru
- małe karteczki samoprzylepne

Formy i metody pracy:

- rozmowa kierowana
- praca grupach
- praca indywidualna
- burza mózgów
- drama
- praca twórcza

Czas trwania: 4 lekcje w tym edukacja polonistyczna, muzyczna, techniczna

Przebieg zajęć:

1. Rozpoczyna nauczyciel zapraszając dzieci do utworzenia koła mówiąc, że przeniosą się do krainy magii, gdzie wszystko może się wydarzyć. Zrobią to za pomocą specjalnego zaklęcia i tańca. Puszczą fragment „Dziadka do orzechów” i dzieci wraz z nauczycielem na zasadzie najpierw powtarzania, a potem swobodnej improwizacji poruszają się zgodnie z charakterem muzyki mówiąc zaklęcia np. „hokus-pokus, czary-mary niech spełnią dzisiaj czary; ene-bene pele-bele niech działają czarodzieje”. Następnie „czarują” tylko ruchem, ale określonym przez nauczyciela np. czarują tylko nogi, czarują tylko ramiona (czas trwania zależy od zaangażowania i chęci dzieci).
2. Burza mózgów – Kto to jest czarodziej? Jak wygląda? Jak się zachowuje i co robi? - będąca wstępem do pracy pisemnej.
3. Zabawa dramowa „Jestem czarodziejem” – chętne dzieci wykorzystują przyniesione przez nauczyciela elementy garderoby, materiały, nakrycia głowy, rekwizyty i przebierają się po dwoje, pokazując reszcie grupy bez słów postać czarodzieja i jego cechy.

4. Nauczyciel dzieli dzieci na 4 grupy przy pomocy losowania (cztery kolory cukierków np. M&M's); każda grupa odrysowuje na dużym arkuszu szarego papieru jednego z kolegów (mogą szybko dorysować czapkę pelerynę) i dostają karteczki samoprzylepne w dwóch kolorach; zadaniem klas 3 jest samodzielne pisanie na jednych z nich jak wygląda czarodziej (wysoki, gruby, ładny, brodaty...), a na drugich jaki jest (wesoły, miły, sprawiedliwy, zły...), klasy 2 mogą dostać karteczki z wypisanymi określeniami lub/i jak potrafią dopisać swoje; następnie przyklejają do postaci na arkuszu i po zakończeniu pracy wspólnie przedstawiają reszcie grup swojego czarodzieja.
5. Nauczyciel pyta dzieci „czego potrzebuje czarodziej lub co pomaga czarodziejowi w czarowaniu?”; po wysłuchaniu propozycji uczniowie wykonują różdżkę (odrysowują szablon gwiazdki na kolorowym papierze technicznym, wycinają i przymocowują pinezką do plastikowej słomki).
6. Praca indywidualna, nauczyciel pyta lub zapisuje na tablicy „Co byś zrobił, gdybyś miał taką czarodziejską różdżkę i moc?”, uczniowie na długich, białych paskach piszą po dwa zdania (każde na osobnej kartce) np. Gdybym miał moc czarodzieja, to bym wyczarował dużo pieniędzy; Gdybym był czarodziejem dałbym wszystkim łuki i strzały; (uczniowie klas 2 mogą pisać tylko czar np. dał zdrowie, zrobił pieniądze).
7. W tym czasie nauczyciel wiesza na tablicy dwa arkusze szarego papieru i kiedy dzieci podchodzą oddając swoje paski ze zdaniami, przyczepia je rozdzielając na te pozytywne i negatywne, nie mówiąc uczniom jaki jest system. Po zakończeniu uczniowie czytają czary i starają się odgadnąć czemu służył podział (jeśli nie trafią, nauczyciel podpowiada i wiesza tytuły „pozytywne czary” „negatywne czary” lub złe / dobre). Po zakończeniu nauczyciel prowadzi krótką rozmowę - pogadankę z uczniami o dobrych i złych zachowaniach - czynach w życiu realnym oraz tym „czarodziejskim”.
8. Uwieńczeniem zajęć jest wykonanie czapek w kształcie stożka wg gotowego szablonu z kolorowego bloku technicznego (cięcie, klejenie papieru) – czapki zostaną wykorzystane do dalszych zajęć po obejrzeniu przedstawienia.
9. Zakończeniem zajęć jest taniec w czapkach i z różdżkami do muzyki Piotra Czajkowskiego i wymyślanie przez dzieci rymowanych zaklęć na pożegnanie (jeśli dzieciom nie wychodzi, pomysły podaje nauczyciela

członkowie grupy wyrażają swoje zdanie. Odczytujący kładzie kartę na polu „prawda” lub „fałsz” chyba, że grupa nie dojdzie do porozumienia – wtedy odkłada kartę w polu „brak decyzji”. Grupa może też zdecydować, że aby podjąć prawidłową decyzję potrzebuje więcej informacji. W tym przypadku odkłada kartę na polu „brak wiedzy”. Karty z pól „brak wiedzy” i „brak decyzji” stają się punktem wyjścia do dalszej pracy.

Część 3. Zadanie domowe

1. Ile sekund ma kwadrans, godzina, doba, tydzień, miesiąc (30 dni), rok (365 dni), dekada, wiek, Millenium? A minut?

Zaprojektuj swój zegar, w którym każda z godzin będzie wynikiem działania np. dwunasta: 62, szósta: , ósma: .

Krzysztof Pilarz nauczyciel matematyki wicedyrektor Gimnazjum nr 34 w Szczecinie

Załącznik nr 1

Klepsydry	Zegar słoneczny
1	8
Zegar wodny	Zegar ogniowy
2	9
Zegar z napędem sprężynowym	Zegarek kieszonkowy

numery ułożonych karteczek.

odpowiedź: 8, 9, 1, 2, 3, 10, 4, 5, 7, 14, 12, 13, 11, 6.

2. Uczniowie do podanych dat związanych z powstaniem zegarów dopisują wiek. (załącznik nr 2)

3. Nauczyciel zadaje pytania typu:

Oblicz ile lat ...

- ... temu wynaleziono chronometr?

- ... temu powstał pierwszy zegarek kieszonkowy?

- ... temu wykorzystano do mierzenia czasu zegar wodny? *

* *Przy obliczaniu upływu czasu między wydarzeniem z naszej ery a wydarzeniem, które miało miejsce p.n.e. zawsze odejmujemy jeden (gdyż nie ma roku zerowego).*

Część 2. Prawda – Fałsz

Każda grupa dysponuje planszą wielkości A4 (załącznik nr 3)

PRAWDA		FAŁSZ
	KARTY	
BRAK DECYZJI		BRAK WIEDZY

Uczniowie pracują z zestawem kart. (załącznik nr 4)

Karty leżą w polu oznaczonym „KARTY”, niezapisaną stroną do góry. Uczestnicy grupy kolejno wyciągają kartę i głośno czytają tekst proponując grupie odpowiedź: „prawda” lub „fałsz” albo zgłaszając „brak wiedzy”. Następnie wszyscy pozostali

np. czary-mary, lelum-polelum do zobaczenia dox; abra-dabra, kobra-dobra do widzenia no i dobra).

Monika Herda, Anna Zdobyłak nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej nr 54 w Szczecinie.

MATEMATYCZNE CZARY – MARY

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS II, III SZKOŁY PODSTAWOWEJ PO OBEJRZENIU PRZEDSTAWIENIA PT. „CZARODZIEJE” W TEATRZE LALEK „PLECIUGA”

Temat: Matematyczne czary – mary. Utrwalenie tabliczki mnożenia w zakresie 30.

Cele główne:

- dzielenie się wrażeniami z obejrzanego przedstawienia,
- śpiewanie gamy C-dur,
- utrwalenie tabliczki mnożenia w zakresie 30,
- kształtowanie umiejętności manualnych.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- świadomie uczestniczy w odbiorze sztuki teatralnej,
- wyraża swoją opinię na temat obejrzanego spektaklu,
- śpiewa działania matematyczne (mnożenie) na dźwiękach gamy i improwizowanej melodii,
- wycina po linii łamanej i przykleja gwiazdki do czapki,
- mnoży i koloruje obrazek czarodzieja zgodnie z kodem.

Środki i pomoce dydaktyczne:

- instrument muzyczny np. pianino, dzwonki, flet do zagrania gamy C - dur,
- szablony gwiazdek do wycięcia,

MATEMATYKA ZEGARA

SCENARIUSZ LEKCJI MATEMATYKI W KLASIE 6 SP LUB 1 GM

Temat: Matematyka zegara.

Cel ogólny: Uczeń interpretuje i przetwarza informacje.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

1. określa wiek i zapisuje go w systemie rzymskim;
2. dodaje i odejmuje liczby wielocyfrowe;
3. oblicza miary kątów;
4. wykonuje obliczenia zegarowe.

Metody aktywizujące:

- linia czasu
- technika animacji Prawda – Fałsz

Formy pracy:

- praca w grupach

Część 1. Historia zegara – linia czasu

1. Uczniowie pracują w grupach, układają chronologicznie wydarzenia związane z pojawieniem się zegarów. (załącznik nr 1)
- Nauczyciel sprawdza poprawność wykonania zadania – grupy podają kolejno

- Prezentacja wyników pracy w grupach.
- Nauczyciel przedstawia uczniom cele zajęć.
- Zapisanie tematu lekcji.

FAZA WŁAŚCIWA:

- Nauczyciel prosi, aby uczniowie przygotowali się do pracy w parach, następnie prezentuje treść polecenia

TREŚĆ ZADANIA: Podzielcie kartkę na pół. Na jednej części arkusza namalujcie Kajtusia Czarodzieja, a na drugiej króla Macjusia I. Za pomocą równoważników zdań napiszcie, z jakimi problemami zmagali się bohaterowie spektaklu.

- Prezentacja wyników pracy w grupach.
- Rozmowa podsumowująca pracę w grupach.
- Nauczyciel prosi, aby uczniowie przypomnieli sobie, jaką radę udzielił bohaterom spektaklu Smutny Król.
- Nauczyciel zawiesza na tablicy arkusz szarego papieru z pytaniem: W jaki sposób wiedza, mądrość i tolerancja może wpłynąć na życie ucznia klasy 5?
- Uczniowie w parach odpowiadają na pytanie. Swoje pomysły zapisują na samoprzylepnych karteczkach, tworząc w ten sposób bank pomysłów na problemy małe i duże.
- Prezentacja wyników pracy w parach (odczytanie pomysłów i umieszczenie ich na arkuszu szarego papieru).

FAZA KOŃCOWA:

- Podsumowanie zajęć.
- Zapisanie pracy domowej.

TERŚĆ ZADANIA:

Gdybym był czarodziejem, chciałbym zmienić.... Mój list do Kajtusia Czarodzieja. Pamiętajcie o wszystkich wyznacznikach listu, odpowiedniej kompozycji oraz o poprawności ortograficznej, interpunkcyjnej i językowej.

Beata Gierczyńska - nauczycielka języka polskiego Szkoła Podstawowa nr 54 im. Janusza Korczaka w Szczecinie

- kartki z działaniami (mnożenie)
- obrazki czarodzieja do pokolorowania,
- tablica edukacyjna z gamą C - dur.

Formy pracy:

- zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody pracy:

- pokaz, obserwacja, rozmowa kierowana, praca twórcza.

Czas trwania: 3 godziny lekcyjne.

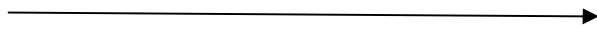
Obszary edukacji: matematyczna, muzyczna, plastyczno - techniczna.

Przebieg zajęć:

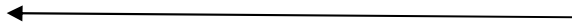
1. Dzieci dzielą się wrażeniami z przedstawienia.
2. Rozmowa kierowana „Jakie elementy związane ze szkołą były w sztuce?”
(ławki, klasa, uczniowie, tornistry, kreda, tablica, wskaźnik, nauczyciel...)
– dzieci same wymieniają
„Kto pamięta, co było tematem lekcji w klasie Kajtusia?”
(tabliczka mnożenia)
„Pamiętacie, jak dzieci uczyły się tabliczki mnożenia?”
(śpiewały, powtarzały)
„Zdradzę Wam, że matematyka i muzyka mają wiele wspólnego: rytm, wzór, kolejność...”
„Połączmy teraz muzykę z matematyką”
3. Zagranie gamy C – dur, pokazanie zapisu na pięciolinii, zaśpiewanie jej w różny sposób (w górę, w dół, głośno, cicho itp.).
4. Śpiewanie działań na mnożenie na zasadzie echa (nauczyciel - uczniowie) w oparciu o gamę C - dur wznoszącą.
5. Dzieci otrzymują paski z działaniami mnożenia do 30 (jedno dziecko jeden pasek), obliczają wycinają i przyklejają do swoich wcześniej wykonanych czapek tyle gwiazdek, ile wynosi iloczyn.

6. Odczytywanie działań i sprawdzenie wyników grupowo.
7. Chętne dzieci na zaimprovizowanej melodii odśpiewują swoje działania.
8. Kolorowanie obrazka z czarodziejem Kajtusiem zgodnie z kolorami odpowiadającymi wynikom działań na mnożenie umieszczonych na postaci (indywidualizacja pracy – łatwiejsze i trudniejsze działania).
9. „Śpiewające pożegnanie” (gama C – dur w górę i w dół). Proponuje nauczyciel np.:

do – wi – dze – nia do – wi – dze – nia

do mi – ła – go zo – ba – cze – nia

Potem chętne dzieci śpiewają swoje propozycje.

Monika Herda, Anna Zdobyłak nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej nr 54 w Szczecinie

Środki dydaktyczne: „Gabit” nr 1(47) 2016, karteczki samoprzylepne, pisaki, kredki, arkusz szarego papieru

Przebieg lekcji:

FAZA WSTĘPNA:

- Rozmowa na temat spektaklu „Czarodzieje”.
- Uczniowie wyrażają swoje emocje związane z pobytem w teatrze.
- Uzyskanie odpowiedzi na pytanie dotyczące tytułu dwóch książek na podstawie, których stworzono przedstawienie.
- Nauczyciel prosi, aby uczniowie podali imię i nazwisko twórcy tych książek.
- Krótkie zapoznanie uczniów z biografią Janusza Korczaka. Uczniowie mają za zadanie przeczytać artykuł zamieszczony w czasopiśmie teatralnym „Gabit” nr 1(47) 2016 str. 8.

Na podstawie artykułu zamieszczonego w czasopiśmie teatralnym „Gabit” nr 1(47) 2016 str.8 udzielcie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jak naprawdę nazywał się Janusz Korczak?
2. W jaki sposób pomagał rodzinie po śmierci swego ojca?
3. Kim z zawodu był autor „Kajtusia Czarodzieja”?
4. W jaki sposób pomagał Korczak sierotom?
5. Wymień co najmniej 3 tytuły książek, których autorem jest Janusz Korczak.
6. O co całe swoje życie walczył Janusz Korczak?
7. W jaki sposób w latach 1935-1936 Korczak starał się upowszechnić swoje przekonania?
8. Dlaczego Janusz Korczak wraz z dziećmi musiał opuścić getto warszawskie?
9. Gdzie i kiedy zginął Janusz Korczak?

WIELKIE I MAŁE PROBLEMY BOHATERÓW

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLASY 6 SZKOŁY PODSTAWOWE PO OBEJRZENIU PRZEDSTAWIENIA PT. "CZARODZIEJE" W TEATRZE LALEK "PLECIUGA"

Temat: Wielkie i małe problemy bohaterów spektaklu pt. „Czarodzieje”.

Czas: 2 godziny lekcyjne (90 minut)

Cele lekcji:

Uczeń

- świadomie uczestniczy w odbiorze dzieła teatralnego,
- nazywa swoje reakcje jako odbiory spektaklu teatralnego,
- charakteryzuje bohaterów spektaklu,
- konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami
- czyta ze zrozumieniem,
- formułuje odpowiedzi do tekstu poprawne pod względem stylistycznym, ortograficznym i interpunkcyjnym w formie równoważników zdań,
- współdziała w zespole.

Formy pracy: praca z całą klasą, praca w parach,

Metody pracy: metoda ćwiczeń praktycznych, rozmowa kierowana, dyskusja, „bank pomysłów”,

CZY MAM WPŁYW NA TO, ABY ZMIENIAĆ ŚWIAT NA LEPSZY

ZAJĘCIA PRZEZNACZONE DLA UCZNIÓW KLASY II - III PRZED I PO OBEJRZENIU SPEKTAKLU TEATRALNEGO PT. „CZARODZIEJE”. POWINNY TRWAĆ KILKA DNI.

BLOK TEMATYCZNY: „ ZMIENIAMY ŚWIAT NA LEPSZY”

Temat: Czy mam wpływ na to, aby zmieniać świat na lepszy?

Cele ogólne:

- rozbudzanie wyobraźni i wrażliwości,
- rozwijanie umiejętności manualnych,
- kształcenie poczucia własnej wartości jako człowieka, istoty myślącej i przewidującej,
- rozwijanie umiejętności korzystania z zegara w języku polskim i obcym.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wie, jak zachować się w teatrze i co to znaczy świat fikcyjny,
- wypowiada się samodzielnie na dany temat,
- omawia treści zawarte w sztuce teatralnej,
- określa cechy charakteru bohaterów,
- potrafi przypomnieć sobie i odtworzyć potrzebne treści,
- rozróżnia świat fikcyjny od realnego,

- zna postać Janusza Korczaka, jego zaangażowanie w pomoc dzieciom oraz postaci z jego książek,
- nazywa państwa graniczące z Polską,
- stosuje technikę pamięciową - akrostychy w celu lepszego zapamiętania wiadomości,
- zna i stosuje tabliczkę mnożenia w zakresie 36 lub 100,
- potrafi zgodnie współpracować w parze,
- wskazuje i odczytuje godziny na zegarze w języku polskim i obcym,
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Chłopcy, dziewczęta”,
- wykonuje płąs podczas śpiewania,
- czyta ze zrozumieniem krótkie teksty,
- rozwiązuje zaistniałe problemy,
- przedstawia w sposób jasny i zrozumiały swoje pomysły,
- wie co to kompromis,
- korzysta z opanowanego wcześniej słownictwa w języku obcym,
- wie, co to rywalizacja i uczciwa gra,
- sprawnie posługuje się nożyczkami, obrysowuje, koloruje, łączy różne rodzaje materiałów,
- rozwiązuje i układa zadania tekstowe.

Metody:

- słowna
- rozmowa kierowana,
- gra dydaktyczna,
- oglądowa.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa.

Czas trwania zajęć:

- 90 minut

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel prosi uczniów, by podzielili się wrażeniami po obejrzanym spektaklu. Uczniowie opowiadają, co najbardziej im się spodobało, co ich zainteresowało. Przy okazji powtarzają słownictwo charakterystyczne dla sztuki teatralnej.
2. Prowadzący pyta, w jaki sposób można się dowiedzieć o premierze nowego przedstawienia. Kiedy pada odpowiedź, że z plakatu lub afisza, nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat plakatu do spektaklu „Czarodzieje”. Uczniowie przypominają sobie elementy tego plakatu – koronę i czapkę czarodzieja.
3. Nauczyciel pokazuje dzieciom plakat oraz afisz z omawianego przedstawienia. Prosi o podanie elementów charakterystycznych dla każdego z nich. Pyta o różnice.
4. Prowadzący dzieli uczniów na grupy i zapoznaje z poleceniem – stwórz plakat do przedstawienia „Czarodzieje”.
5. Uczniowie pracują w grupach, a potem prezentują swoje prace przed całą klasą. Nauczyciel omawia plakaty – czy znalazły się na nich wszystkie niezbędne elementy, czy jest odpowiednia szata graficzna i estetyka wykonania.
6. Powstałe plakaty można zaprezentować na wystawie na szkolnym korytarzu.

Lidia Wasilewska nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej nr 54 im. Janusza Korczaka w Szczecinie

MALI CZARODZIEJE BOHATERAMI PLAKATU.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS 4-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ PO OBEJRZENIU PRZEDSTAWIENIA PT. "CZARODZIEJE" W TEATRZE LALEK "PLECIUGA"

Temat: Mali Czarodzieje bohaterami plakatu.

Cele:

Uczeń:

- świadomie uczestniczy w odbiorze dzieła teatralnego
- nazywa pojęcia charakterystyczne dla sztuki teatralnej
- wyraża swoją opinię na temat obejrzanego spektaklu
- zna środki wyrazu stosowane w teatrze
- wie, jaką rolę pełni afisz i plakat
- wie, czym się różni afisz od plakatu
- tworzy plakat
- dba o estetykę pracy

Formy i metody pracy:

- rozmowa kierowana
- praca w grupach
- praca twórcza

Środki i pomoce dydaktyczne:

- plakat i afisz z przedstawienia „Czarodzieje”

Materiały dydaktyczne:

- mapa Polski,
- 5 opisów problemów na kartach po jednym dla każdej grupy (gotowe propozycje opisów rodzin są zawarte w punkcie 6 przebiegu zajęć),
- tablica multimedialna z dostępem do Internetu lub odtwarzacz i rzutnik,
- talerze papierowe, pinezki, korki, karton, nożyczki, wzory wskazówek do odrysowania, karton, pisaki, kredki,
- kostki do gry, kredki, plansze do gry (załącznik 1).

Zwroty językowe i słownictwo:

- nazywanie godzin w języku obcym.

Przebieg zajęć:

1. Nim nauczyciel wraz z dziećmi uda się na przedstawienie zatytułowane „Czarodzieje” powinien z nimi porozmawiać na temat czasów, w których żył Janusz Korczak ze swoimi podopiecznymi, jego działalności na rzecz dzieci, książek które napisał, a także przedmiotów szkolnych używanych dawniej wspomagając się zdjęciami np.: <http://www.scholaris.pl/zasob/107584> oraz omówić zwyczaje wtedy panujące. W tym celu rozpoczyna zajęcia od rozwiązania wraz z dziećmi krzyżówki (może być ona narysowana na tablicy lub w formie karty pracy dla każdego ucznia).

Poziome hasła do krzyżówki:

1. Można się tam wiele nauczyć.
2. Osoba zatrudniona np. w szkole, pomagająca dzieciom rozwiązywać ich problemy.
3. Każdy człowiek powinien ich przestrzegać.
4. Chodzi do szkoły.
5. Oprócz praw są też ...
6. Pisze opowiadania, książki.
7. Lubią je mieć dzieci i się nimi bawić.

wypowiedź w nowej linijce. Uczniowie poznają polecenie: zredaguj wywiad z jednym z wybranych bohaterów – Kajtusem Czarodziejem lub Królem Maciusiem I.

7. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy, w których tworzą wywiady. Potem prezentują je, czytając z podziałem na role.
8. Najlepsze prace można wydrukować w szkolnej gazetce lub zamieścić na stronie internetowej szkoły.

Lidia Wasilewska nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej nr 54 im. Janusza Korczaka w Szczecinie

Środki i pomoce dydaktyczne:

- „Gabit” gazeta Teatru Lalek „Pleciuga” nr 1 (47) 2016 – artykuł dotyczący biografii Janusza Korczaka oraz wywiad z Wojciechem Kobrzyńskim, reżyserem spektaklu „Czarodzieje”

Czas trwania zajęć:

- 90 minut

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel prosi uczniów, by podzielili się wrażeniami po obejrzanym spektaklu. Uczniowie opowiadają, co najbardziej im się spodobało, co ich zainteresowało. Przy okazji powtarzają słownictwo charakterystyczne dla sztuki teatralnej.
2. Prowadzący zwraca uwagę na bardzo skromną scenografię, na kostiumy, które były jednocześnie dekoracją. Pyta uczniów, z czym kojarzą im się efekty multimedialne (zegary, latające domy, fajerwerki, siedmiomilowe buty). Zakładana odpowiedź to kreskówki Disneya.
3. Uczniowie rozmawiają na temat autora powieści, na podstawie których powstał spektakl. Prowadzący przypomina biografię Janusza Korczaka (artykuł z „Gabita”). Prosi o znalezienie elementów biografii w spektaklu. Uczniowie wskazują na bombardowanie zamku, czyli odniesienie do II wojny światowej, oraz na stroje uczniów ukazujące tamte czasy.
4. Nauczyciel przechodzi do tematu dzieci – bohaterów spektaklu. Uczniowie streszczają ustnie historię Króla Maciusia I i Kajtusia Czarodzieja. Rozmawiają na temat lepszego świata, który chcieli stworzyć bohaterowie. Prowadzący mówi o połączeniu dwóch dzieł literackich i wizji reżysera.
5. Nauczyciel czyta wywiad z Wojciechem Kobrzyńskim, reżyserem spektaklu „Czarodzieje” („Gabit”).
6. Uczniowie wymieniają elementy charakterystyczne dla wywiadu – umiejętnie zadawane pytania, wyczerpujące odpowiedzi, każda

Wzór nauczyciela

				S	Z	K	O	Ł	A
	P	E	D	A	G	O	G		
					P	R	A	W	A
					U	C	Z	E	Ń
O	B	O	W	I	A	Z	K	I	
			P	I	S	A	R	Z	
	Z	A	B	A	W	K	I		

2. Prowadzący odczytuje z dziećmi utworzone hasło. Wyjaśnia, korzystając z dostępnych źródeł np.: Wikipedii, kim był Janusz Korczak – lekarz i pedagog w czasach przedwojennych, powieściopisarz, obrońca praw dzieci i współzałożyciel Domu Sierot. Następnie przybliży uczniom zwyczaje panujące w przedwojennej szkole wspomagając się w/w zdjęciami.

3. Przed samym udaniem się na spektakl nauczyciel przypomina dzieciom sposób zachowania się w teatrze oraz ubranie odpowiedniego stroju. Zwraca szczególną uwagę na spektakl teatralny jako świat fikcji. Wspólnie z dziećmi tworzy wyjaśnienie pojęcia fikcja. Rozmawia także na temat rekwizytów, dekoracji, muzyki i gry świateł.

4. Po obejrzeniu przedstawienia nauczyciel rozmawia o użytych środkach scenicznych (rekwizyty, dekoracje, muzyka, światła) i ich wpływie na odbiór sztuki. Zwraca uwagę na różnorodne lalki wykorzystane w przedstawieniu. Kajtuś

wyglądem przypomina Myszkę Miki, Maciuś podobny jest do Piotrusia Pana, a zagraniczna rada przypominają wyrzeźbione popiersia. Prowadzący prosi o przypomnienie państw wchodzących skład rady: Francja, Niemcy, Anglia, Polska.

5. Nauczyciel przy pomocy mapy wprowadza bądź przypomina nazwy państw sąsiadujących z Polską zaczynając od zachodniej granicy (Niemcy, Czechy, Słowacja, Ukraina, Białoruś, Litwa, Rosja). Wskazuje poszczególne państwa i omawia przebieg granicy. Dla utrwalenia wypisuje pierwsze litery z ich nazw na tablicy: N, C, S, U, B, L, R i prosi dzieci, aby ułożyły zdanie z wyrazów, które zaczynają się od tych liter np. Nasza ciocia Stasia upiekła babę lukrowaną rodzynkami. Im dziwniejsze lub śmieszniejsze zdanie tym bardziej gwarantuje ono zapamiętanie pierwszych liter państw sąsiadujących z Polską. Dzieci wybierają zdanie, które im najbardziej przypadło do gustu i uczą się go na pamięć. Warto powtarzać je co kilka dni i przy okazji nazwy państw.

6. Nauczyciel omawia z dziećmi treść przedstawienia wskazując bohaterów i ich cechy. Szczególną uwagę zwraca na magiczny świat Kajtusia i realny Maciusia w próbach naprawiania świata.

7. Prowadzący nawiązuje do obecnego wizerunku świata, toczących się sporów, konfliktów politycznych czy zbrojnych. Wspólnie z uczniami zastanawia się, co można zrobić, aby to zmienić dochodząc do wniosku, że należy zacząć od siebie, aby zmieniać świat.

8. Nauczyciel proponuje, by dzieci podały alternatywne do siłowych formy rozwiązywania problemów ze zwróceniem uwagi na dobro wszystkich i umiejętność dochodzenia do kompromisu. Następnie dzieli klasę na 5 zespołów, które mają za zadanie rozwiązać wylosowane problemy. Powstałe zespoły otrzymują opis danego problemu.

Problem 1: Dzieci na podwórku szkolnym. Część chce na placu grać w piłkę, a część, na tym samym placu rysować.

Problem 2: Na korytarzu szkolnym biegła dziewczynka i nie zauważyła koleżanki. Popchnęła ją tak, że kanapka wypadła jej z rąk.

Problem 3: Na jednej huśtawce chce się bujać czworo dzieci.

Problem 4: Podczas zabawy jedna z osób nie chce uznać zasad, które zostały ustalone na początku.

Problem 5: Podczas zabawy dwójki przyjaciół zostaje zniszczony samochodzik jednego z nich.

WSZYSCY JESTEŚMY CZARODZIEJAMI!

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS 5-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ PO OBEJRZENIU PRZEDSTAWIENIA PT. "CZARODZIEJE" W TEATRZE LALEK "PLECIUGA"

Temat: Wszyscy jesteście Czarodziejami! Wywiad z bohaterem spektaklu.

Cele:

Uczeń:

- świadomie uczestniczy w odbiorze dzieła teatralnego
- nazywa pojęcia charakterystyczne dla sztuki teatralnej
- wyraża swoją opinię na temat obejrzanego spektaklu
- zna środki wyrazu stosowane w teatrze
- redaguje wywiad
- pisze wypowiedź uporządkowaną i złożoną z poprawnie zbudowanych wypowiedzi
- celowo stosuje środki językowe
- przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych
- unika powtórzeń, stosując wyrazy bliskoznaczne
- dba o układ graficzny tekstu

Formy i metody pracy:

- rozmowa kierowana
- praca w grupach
- praca twórcza

5. Proponujesz wykonanie rysunku do przedstawienia za pomocą linii krzywych, prostych, kwadratów i prostokątów (**autokształtów**) w edytorze MS Paint oraz wypełnienie ich kolorem poprzez tworzenie swoich **kolorów niestandardowych**. Proponujesz wykorzystanie różnorodnych narzędzi programu MS Paint: **aerografu** (spray) i farb wykorzystując **pędzel** oraz **wypełnianie kolorem**.
6. Zanim dzieci usiądą do stanowisk pokazujesz sposób w jaki tworzy się **kolory niestandardowe** (dodaj kolory, szukaj odpowiedniego koloru na palecie barw, wciśnij dodaj oraz ok, wykorzystaj ten kolor) oraz gdzie i jak można pobrać **autokształty**.
7. Podczas pracy dzieci podchodzisz do stanowisk komputerowych; pomagasz, tłumaczysz, naprowadzasz. Tam gdzie jest możliwość (pracownia wyposażona w drukarkę) drukujesz prace uczniów.
8. Eksponujesz wszystkie prace i omawiasz efekty pracy w edytorze MS Paint, a najbardziej doceniasz nowatorskie pomysły dzieci, chwalisz za kolorystykę, za zastosowanie wielu narzędzi.
9. Pokazujesz uczniom jak zamknąć edytor grafiki Paint i **zapisać prace na pulpicie w pliku** pod nazwą „**Czarodzieje**”.

Na zajęciach z edukacji polonistycznej poświęcasz więcej czasu **prawom dziecka** w królestwie Maciusia Pierwszego.

Ewa Szpakowska – nauczyciel dyplomowany w Szkole Podstawowej Nr 10 w Szczecinie.

9. Poszczególne zespoły prezentują swoje propozycje rozwiązania problemów i zażegnania konfliktów.

10. Nauczyciel wprowadza piosenkę, którą uczniowie mieli okazję usłyszeć podczas przedstawienia pt. „Chłopcy, dziewczęta”

*Chłopcy, dziewczęta, dalej spieszmy się!
Karuzela czeka, wzywa nas z daleka.
Starsi już poszli, a młodszy jeszcze nie.
Hejże ha! Hejże ha! Śpieszcie się.
Hej, hopsasa, jak ona szybko mknie,
Hej, dalej, dalej do zabawy spieszmy się!2x*

Wprowadzając ruch, należy pamiętać o bezpieczeństwie podczas kręcenia się par w kółko podczas refrenu. Należy ją kilkakrotnie powtórzyć jako przerywnik podczas zajęć, co pozwoli lepiej ją utrwalić.

11. Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie sposobu uczenia się tabliczki mnożenia przez uczniów teatralnej klasy. Omawia dawniejsze sposoby pamięciowego uczenia się i proponuje dzieciom grę matematyczną „Mnożenie kości”. Potrzebna jest plansza, 2 lub 3 kostki do gry oraz dwie kredki w różnych kolorach. Dwóch graczy rzuca na zmianę 2 kostkami i mnoży liczbę oczek (dla planszy do 36) lub 3 kostkami i dodaje oczka z dwóch kostek i mnoży sumę przez ilość oczek z trzeciej kostki (dla planszy do 100 – można tu zastosować 2 kostki dziesięciościenne). Następnie gracz odnajduje swoją liczbę na planszy (wybiera jedną z wielu) i łączy dwie kropki obok niej (w poziomie lub w pionie). Gracz, który zamknie dane pole w kwadrat koloruje je i zdobywa, jako punkt. Może się zdarzyć, że gracz zamknie dwa pola, wtedy koloruje tylko jedno. Drugie pole przepada. Wygrywa gracz, który zdobędzie więcej punktów. Grę można ograniczyć czasowo. Plansze w załączniku 1.

12. Prowadzący prosi uczniów, aby przypomnieli sobie zwroty dotyczące czasu i zegarów z przedstawienia albo podali te, które znają:

Wolny czas.

Cofnąć czas.

Zabić czas.

Złodziej czasu.

Czas goi rany.

Czas na zmiany.

Daj wskazówkę.

Lubię się nakręcać.

Czas to pieniądz.

Jestem nakręcony.

Czas leci.

Nie mam czasu.

Wyjaśnia z dziećmi znaczenie tych zwrotów i uświadamia ich wieloznaczność. Uczniowie zapisują wybrane zwroty w zeszytach.

13. Nauczyciel prosi dzieci o wykonanie cyferblatów z papierowych talerzy, a następnie złożenie z nich przy pomocy pinezek, korków oraz przygotowanych z kartonu wskazówek zegarów.

14. Po wykonaniu zadania dzieci układają na swych zegarach podane przez nauczyciela godziny. Prowadzący na swoim zegarze pokazuje uczniom prawidłowe rozwiązania.

Zadanie to wykonują także w języku obcym.

15. Prowadzący prosi uczniów, aby w parach zadawali sobie przykłady godzin do pokazania, po 3 dla każdego w języku polskim i po 3 w języku obcym. Mogą to zrobić grając na punkty z umownym ograniczeniem czasowym. Wpierw dzieci przypominają zasady uczciwej rywalizacji.

16. Nauczyciel wraz z dziećmi rozwiązuje i układa różnego rodzaju zadania tekstowe dotyczące obliczeń zegarowych. Rozwiązania i odpowiedzi uczniowie zapisują na tablicy i przepisują do zeszytów.

Formy pracy:

- grupowa,
- indywidualna.

Metody pracy:

- rozmowa kierowana,
- praktyczne działanie na komputerze.

Środki i materiały dydaktyczne:

Edytor grafiki MS Paint, komputery w pracowni komputerowej

Warunki pracy:

sala do edukacji wczesnoszkolnej , sala do zajęć komputerowych

czas trwania zajęć: ok. 90 minut

Przebieg zajęć:

1. Pytasz dzieci, czy ktoś potrafi wskazać główne postaci w przedstawieniu pt. „Czarodzieje”, które obejrzały w Teatrze Lalek „Pleciuga” (jedno lub kilkoro dzieci opowiada).
2. Wskazujesz wspólnie postaci występujące w przedstawieniu („Czarodzieje”) oraz skupiasz się najbardziej na postaci Kajtusia Czarodzieja oraz Króla Maciusia Pierwszego..
3. Następnie ukierunkowujesz rozmowę z dziećmi na to „Jak wyglądałby świat gdybyś Ty został królem Maciusiem i na co zwrócił/ałys uwagę?” Dzieci podają swoje propozycje. Zwracasz uwagę głównie na prawa dziecka, jakie panowałyby w Twoim królestwie. Mówisz dzieciom, że będą wykonywały rysunek na komputerze, a takie rysunki to **grafika komputerowa**.
4. Podajesz zadanie z zajęć komputerowych – tworzenie jak największej ilości kolorów niestandardowych oraz gotowych auto kształtów podczas rysowania swojej propozycji „Świat według Króla Maciusia Pierwszego”

Dzieci przechodzą do pracowni komputerowej lub w tych salach do edukacji wczesnoszkolnej, gdzie są komputery, przechodzą do komputerów na dalszą część zajęć.

ŚWIAT KRÓLA MACIUSIA PIERWSZEGO

Załącznik 1

Mnożenie kości do 36

SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z ZAJĘĆ KOMPUTEROWYCH DLA KLASY III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Zajęcia odbywają się po obejrzeniu przedstawienia pt. „Czarodzieje” w Teatrze Lalek „Pleciuga” jako przygotowanie do czytania lektury „Król Maciuś Pierwszy” oraz „Kajtuś Czarodziej”.

BLOK TEMATYCZNY: ŚWIAT KRÓLA MACIUSIA PIERWSZEGO

TEMAT DNIA: Paint – kolory niestandardowe. Grafika komputerowa w oparciu o przedstawienie pt. „Czarodzieje”.

Rodzaje aktywności:

- edukacja polonistyczna
- zajęcia komputerowe

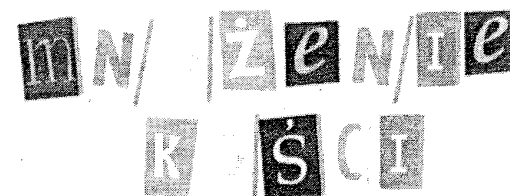
Cele ogólne:

1. Rozwijanie zainteresowania praktycznym wykorzystaniem komputera podczas tworzenia grafiki komputerowej do przedstawienia.
2. Rozwijanie twórczej aktywności dziecka.

Cele operacyjne:

Uczeń potrafi:

- wypowiedzieć się na temat przedstawienia w postaci logicznie zbudowanych zdań,
- wymienić postaci występujące w przedstawieniu,
- zaprojektować i narysować (zastosować w praktyce narzędzia: linię krzywą, prostą kwadratów i prostokątów w edytorze grafiki MS Paint)
- tworzyć kolory niestandardowe podczas wykonywania rysunku na komputerze.

1	6	20	4	36	16	12	10	5	8
24	25	12	9	2	18	30	3	16	15
4	36	10	18	5	20	8	1	24	20
5	9	30	12	25	3	6	4	12	18
20	18	2	1	15	16	36	12	25	24
36	5	16	3	8	9	10	6	20	4
9	36	2	9	25	1	4	8	6	12
3	12	30	5	10	25	15	18	24	20
25	24	36	1	2	3	4	20	16	10
10	9	6	5	20	12	10	30	15	4
16	6	8	36	18	24	20	5	25	1

Mnożenie kości do 100

m n / z e n / i e
k ś c i

100	54	20	80	36	16	12	10	5	8
24	25	12	9	49	18	30	3	16	15
4	36	10	18	5	20	70	1	40	56
32	72	28	27	21	3	6	30	45	64
81	90	2	1	7	60	35	42	48	24
63	50	15	3	8	9	48	6	14	4
9	56	2	24	25	90	4	21	21	12
3	12	56	5	10	25	15	18	24	100
25	63	72	81	2	3	42	20	16	10
28	9	80	5	90	12	45	30	15	4
16	6	8	27	18	24	20	5	25	1

Iwona Skiba – nauczycielka kształcenia zintegrowanego z językiem angielskim w SP61; przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie; ekspert – wykładowca w ramach projektu Turystyka Wspólna Sprawa z zakresu „Animator turystyki dzieci i młodzieży” przy Europejskim Funduszu Społecznym; wykładowca metodyki nauczania języków obcych w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli „Dys...Kurs” oraz metodyki wczesnoszkolnej w Collegium Balticum.